

Назарова І. Я.

к.е.н., доцент кафедри обліку у виробничій сфері,
Тернопільського національного економічного університету

Назаров О. М.

ІТ-директор ТОВ «Стандарт-Парк»

СПОСОБИ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕСІВ У КОРПОРАТИВНИХ ОБ'ЄДНАННЯХ

У даний час неможливо уявити підприємство, установу без використання інформаційних систем і технологій. Вони проникають абсолютно в усі сфери господарської діяльності підприємства. Зокрема, автоматизовані системи використовуються як у самій діяльності суб'єкта господарювання (процесах постачання, виробництва, реалізації), так і при оформленні, представленні та аналізі результатів господарської діяльності. Це пов'язано з тим, що застосування інформаційних технологій дає змогу полегшити роботу працівників, звести до мінімуму втручання людини у виробничий процес, скоротити час на виготовлення продукції, зменшити витрати на оплату праці, спростити процес управління підприємством загалом.

Ця тенденція спостерігається й у системі бухгалтерського обліку. Зважаючи на те, що дана сфера потребує складних розрахунків та узагальнення результатів, від яких залежить якість прийнятих управлінських рішень, використання у ній значного відсотку людського ресурсу збільшує ймовірність викривлення даних. Тому, зважаючи на важливість системи бухгалтерського обліку, питання щодо її комплексної автоматизації стоїть практично на кожному підприємстві.

Значний внесок в наукове обґрунтування питань щодо застосування інформаційних систем і технологій в бухгалтерському обліку внесли такі вітчизняні вчені як Бутинець Ф.Ф., Височан О.С., Завгородній В.П., Загородній А.Г., Заремба О.А., Івахненко С.В., Кузьмінський Ю.А., Писаревська Т.А., Таранов А.В., Терещенко В.С., Чистов Д.В. та інші. Серед зарубіжних вчених у цій галузі можна назвати Гільде Е.К., Даллас К.Е., Ісакова В.І., Нарібаєва К.Н., Островського О.М., Подольського В.І., Соколова Я.В., Чистова Д.В., Шмігель О.Д. та інших.

Метою даної наукової роботи є дослідження способів автоматизації облікових процесів у корпоративних об'єднаннях з врахуванням особливостей застосування сучасних інформаційних систем і технологій бухгалтерського обліку.

На даний час, питання щодо необхідності автоматизації облікових процесів практично не виникає у будь-яких суб'єктів господарювання, незалежно від їх розміру та структури, адже застосування інформаційних технологій в обліку давно підтвердило свою доцільність. Проте, у сучасних реаліях за наявності різних програмних продуктів на ринку виникає проблема щодо вибору найбільш вдалих та вигідних для підприємства способів автоматизації. Таких способів можна виділити кілька.

Найбільш простим способом є автоматизація кожного окремого робочого місця.

У цьому випадку завдання щодо експлуатації прикладного рішення рівномірно розподілені між усіма співробітниками. На кожному робочому місці самостійно має виконуватися резервне копіювання системи керування базами даних, оновлення прикладного рішення, виконання регламентних операцій тощо. При цьому фірма стає власником кількох примірників прикладного рішення залежно від кількості користувачів. Такий спосіб був чи не найпершим із різновидів автоматизації, оскільки для його застосування не потрібно було об'єднати одну мережу комп'ютерів, потужних серверів та Інтернету. Він і зараз застосовується на малих підприємствах, оскільки за умови використання одного автоматизованого робочого місця потребуються мінімальні фінансові вкладення та матеріальні ресурси.

Проте, для підприємств із більшою кількістю робочих місць даний спосіб не вигідний, тому що для кожного робочого місця необхідно придбати окреме прикладне рішення. Сумарна вартість окремих програм для кожного робочого місця значно перевищує вартість комплексної програми для певної кількості користувачів. Так, вартість двох відокремлених комплектів програми «1С:Бухгалтерія 8.3» більша за вартість одного комплексу комплексної програми на п'ять користувачів [1]. Та найбільшою проблемою є об'єднання відокремлених баз даних у єдину інформаційну базу підприємства, оскільки таке об'єднання може здійснити лише висококваліфікований спеціаліст, вартість послуг якого суттєво відобразиться на бюджеті підприємства.

Тому, для підприємств з кількома автоматизованими робочими місцями варто використати другий спосіб автоматизації – клієнт-серверний. При застосуванні даного варіанту усі виконавці працюватимуть з одним і тим же примірником прикладного рішення. Відповідно економиться час на вирішення організаційних питань, пов'язаних з експлуатацією системи і більше часу приділяється виключно завданням ведення обліку. Обслуговуванням системи займається ІТ-фахівець, який одночасно для всіх співробітників-виконавців виконує резервне копіювання, оновлення прикладного рішення, здійснює регламентні операції тощо. В свою чергу, не виникає потреби в об'єднанні баз даних, оскільки вся інформація вноситься одночасно у єдину базу. Питання ж захисту інформації у сучасних програмних продуктах вирішується також ІТ-фахівцем шляхом кодування та налаштування робочого столу кожного окремого користувача. При цьому способі фірма має придбати лише один примірник прикладного рішення, що значно вигідніше фінансово.

При застосуванні вищевказаного варіанту автоматизації, залежно від способу зберігання та передачі інформації можна виділити ще й такі його види – з використанням як базового комп'ютера одного з працівників, з використанням відокремленого сервера та з використанням «хмарних» технологій. Із вищеперерахованих найбільш безпечними і надійними для корпоративних об'єднань, на нашу думку, є два останні.

Ще одним сучасним способом автоматизації є автоматизація із застосуванням орендованих прикладних рішень. При використанні даного способу споживачі самі не купують прикладні рішення, а лише платять за користування ними через Інтернет. Прикладні рішення розгортаються у постачальника сервісу, на його обладнанні, у

вигляді єдиної системи (сервісу, інфраструктури), з якою працюють всі користувачі. Обслуговування та оновлення програмного забезпечення постачальником сервісу виконується централізовано.

Одним із варіантів оренди бухгалтерських програмних продуктів є використання запропонованої корпорацією «1С» технології «1cFresh» [2]. За таких умов кілька різних підприємств можуть працювати з одним і тим же примірником прикладного рішення. Виконанням роботи щодо забезпечення експлуатації прикладного рішення займається постачальник сервісу. Він одночасно для співробітників-виконавців всіх організацій виконує резервне копіювання, оновлює прикладне рішення, здійснює регламентні операції тощо. При цьому підприємства-користувачі не є власниками прикладних програм, вони лише оплачують послуги за користування прикладним рішенням або вносять плату за його оренду.

На нашу думку, саме спосіб оренди програмних продуктів є найбільш оптимальним для об'єднань і корпорацій, оскільки він потребує мінімум фінансових ресурсів на придбання, налаштування та підтримку програмних продуктів і технічних засобів та у разі його застосування не виникає потреби у додатковому залученні спеціалістів з IT-сфери для обслуговування прикладних рішень. До того ж є можливість доступу до бази даних із будь-якої точки світу за наявності Інтернету.

Література:

1. Программы автоматизации учета 1С // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://1c.abbyu.ua/products/prices>.
2. 1cFresh, технология // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://v8.1c.ru/overview/Term_000000823.htm.